

*Юзефович С.В.,
здобувачка вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 101 «Екологія»
Тітова А.О.,
здобувачка вищої освіти науково-освітнього ступеня «доктор філософії»
спеціальності 101 «Екологія»
Науковий керівник: Шмандій В.М.,
д.т.н., проф., професор кафедри екології та біотехнологій,
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського
sonkagoldhand2@gmail.com*

АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ В ЗВО НА ПРИКЛАДІ КРЕМЕНЧУЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО

Щодня внаслідок життєдіяльності людей, різних процесів, що відбуваються в природі, утворюються речовини, матеріали і предмети, що не мають подальшого використання – відходи. Залишки сировини від промисловості, упаковки, старі та зламані речі, інші елементи побутового вжитку, такі як органічні, паперові, пластикові матеріали, невикористані чи непридатні матеріали від будівництва або брукт від зруйнованих будівель внаслідок війни та багато інших речей – це все відходи, що вимагають контролю на кожному етапі їх виникнення і поширення навколишнім середовищем.

Управління відходами включає в себе збір, переробку та видалення їх з максимальним акцентом на екологічні аспекти, адже при неефективній утилізації вони матимуть негативний вплив на біорізноманіття, забруднюватимуть водойми та ґрунти, займатимуть значні площі земельних ділянок, руйнуючи біогеоценози, а також при розкладанні виділятимуть у атмосферу шкідливі сполуки, що забруднюватимуть повітря. Отже сміття може становити серйозну екологічну небезпеку для нашої планети, а забезпечення екологічної безпеки є важливим завданням цього століття, оскільки екологічна безпека є однією з основних складових національної та транснаціональної безпеки – вона визначає права людини на безпечне для життя і здоров'я довкілля та забезпечує необхідні умови для відтворення природних ресурсів шляхом регулювання техногенної діяльності [1].

Згідно з пунктами 3 і 9 п'ятої статті Закону України "Про управління відходами", запобігання утворенню відходів досягається реалізацією таких заходів, як виділення з відходів сировини, яка може бути використана повторно, а також проведення інформаційних кампаній для підвищення обізнаності громадськості з питань запобігання утворенню відходів та забрудненню навколишнього природного середовища [2]. Аналізуючи систему управління відходами у КрНУ, приходимо до висновку, що завданням вищого навчального закладу має бути не тільки виділення відповідної інфраструктури для роздільного збору сміття, а й проведення освітніх заходів щодо інформованості студентів і співробітників про важливість ефективної утилізації відходів. Це, на наш погляд, буде заохочувати до реалізації стратегії зменшення обсягів кількості відходів, наприклад стимулювання використання гаджетів для виконання навчальних завдань замість паперових носіїв інформації. Університети мають бути орієнтовані на ефективний роздільний збір сміття та переробку відходів, що не потребують особливих умов для цього, наприклад використання відходів для виробництва енергії або добрив. Варто оцінити рівень співпраці університету з місцевою громадою та стейкхолдерами у сфері управління відходами для розуміння рівня залучення студентів і персоналу в утилізаційні процеси. Також варто розглянути впровадження використання сучасних технологій для управління відходами – сенсори, аналітика даних, інтерактивні додатки для відстеження відходів, тощо.

Аналіз управління відходами в університетах всієї України може допомогти виявити сильні та слабкі сторони системи та розробити стратегії для подальшого вдосконалення цієї системи, адже збалансоване управління відходами є важливим для збереження довкілля та забезпечення сталого розвитку держави.

Список використаних джерел

1. ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА: підручник / Шмандій В.М., Клименко М.О., Голік Ю.С., Прищеп А.М., Бахарев В.С., Харламова О.В. Херсон : Олді-плюс, 2017. 337 с.
2. Про управління відходами: Закон України від 20.06.2022. № 2320-IX. Дата оновлення: 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#Text>